

Inserati se sprejemajo in veljajo trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. — kr.
za pol leta . . . 4 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V Ljubljani na dom po pošti velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in saboto.

Katoliško gibanje na Angleškem.

Slavni angleški državnik Gladstone je izdal neko brošurico „Vatikanski dekreti pa državljanska fevdna dolžnost“, ki je v kratkem času doživela že 16. natis. Nasprotniki katoliške cerkve so tega silno veselili, ker mislijo, da zdaj se bode tudi na Angleškem pričel boj s katoliško cerkvijo, kakoršen se godi na Nemškem, in da ji bode do s tem hitreje vrat zavilo. A ta misel je čisto napačna, kar bomo lahko umeli, če se ozremo na Gladstonea in na njegovo brošurico.

Gladstone je sicer anglikanec, pa spada k tako imenovani Pusejevi stranki, ki se v mnogih rečeh s katoliško cerkvijo strinja. Komaj 29 let star je izdal l. 1838 svojo knjigo: „Država pa cerkev“, in dve leti potem (1840) drugo knjigo: „Načela cerkvena pa njihovi nasledki“. V obeh knjigah Gladstone sicer zagovarja anglikansko cerkev, pa se krepko potegaja za cerkveno svobodo, ter tirja popolno ločitev med cerkvijo in državo. Ko je tedaj l. 1845 vlada s tako imenovano „Maynoothsbil-o“ hotela z državnimi denarji razširiti katoliško semenišče v Maynoothu na Irskem, je Gladstone, ki je l. 1843 postal minister, stopil iz ministerstva, da mu ni bilo treba glasovati za omenjeno postavo, ker po svojih načelih vladi ni mogel pripoznati pravice ustanovljati in vzdrževati cerkvene zavode. Leta 1865 se je Gladstone v angleškem parlamentu krepko potegoval za preuredbo anglikanske cerkve na Irskem ter zahteval, da ta cerkev na Irskem kjer je komaj pol milijona Anglikancev pa 5 milijonov katoličanov, ne sme veljati za vladajočo državno cerkev.

To njegovo obnašanje vzbujalo je pri ka-

toličanih upanje, pri Anglikancih pa strah, da bode Gladstone prestopil k katoliški cerkvi. Morda je tudi sam čutil, da to bi bilo dosledno, kakor so tudi čutili in storili njegovi prvi učenci Pusejeve stranke, ki so vsi postali katoličani; pa Gladstone se je tega koraka zbal, ter je skušal v neki knjigi o „ritualizmu“ opravičevati se, da noče postati katoličan.

Ravno ta namen ga je vodil pri izdaji nedavno izšle že omenjene brošurice o vatikanskih dekretih. Gladstone v njej ne nasprotuje tolikanj katoliški cerkvi, kakor marveč katoliškemu nagnjenju v svojem srcu. Le-tá državnik ne napada verske resnice o papeževi nezmotljivosti, in še manj verski ali nrvski nauk katoliške cerkve, temuč ima edino le pred očmi politične nasledke papeževe nezmotljivosti ter z nekterimi drugimi državniki trdi, da papeževa nezmotljivost se mora zavreči, ne sicer iz verskih, pa iz političnih vzrokov, ker po sprejemu te resnice človek ne more več biti zvest državljan. Da bi si iz glave izbil načela katoliške vere, ki čedalje močnejša prihajajo v njegovem srcu, kliče politiko na pomoč ter skuša samega sebe prepovoriti, da po razglasenju papeževe nezmotljivosti nihče več ne more biti ali postati dober katoličan, ker bi sicer jenjal biti pokoren in zvest državljan.

Tako tedaj dolži Gladstone najprvo svoje rojake, potem pa sploh vse katoličane na nos na vrat nepokorščine in upora do svetne oblasti. A splošna zgodovina temu nasprotuje ter uči, da ravno katoličani so bili zmerom najzvestejši podložniki. Zlasti to priča zgodovina angleška. Ko je kralj Henrik VIII. Anglijo odtrgal od Rima, in papež tam ni imel

nič več zapovedovati, ampak so namesto njega kralji in parlamenti določevali verske resnice in službo božjo, mar od tistihmal ni bilo na Angleškem nobenega upora več, ali so se morda le katoličani upirali in puntali? So mar katoliški Angličani kralja Karola I. obsodili in umorili?

Zoper to krivično sumičenje katoličanov se je prvi vzdignil vestministerski nadškof Manning ter svojemu nekdanjemu prijatelju očita, da je po dolgem res svobodnem delovanju za cerkveni mir zdaj sam vnel prepir v svoji deželi. Če bi bilo res, kar Bismark in Gladstone očitata katoliški cerkvi, da namreč katoličani, ki verujejo nezmotljivost papežev, ne morejo več biti zvesti državljani, morali bi jih kot državni nevarne ljudi preganjati in zatirati. Pa vatikanski dekreti čisto nič ne spremene državljanskih dolžnosti, ampak jih še potrdijo. Katoliška vera pa uči pokorščino do posvetne oblasti, če bi tudi ta bila krivična in hudobna, ker tudi taka je po božji naredbi. Pa ta pokorščina je odmenjena od vere in vesti, toda ne samo pri katoličanih, ampak tu pri protestantih, Judih, Turkih in ajdih, ki v svoji vesti nikakor ne morejo pripoznati svoji veri nasprotnih določeb.

Gladstone je v svoji brošurici skušal tudi dokazati, da na Angleškem le imenitni, ne pa tudi navadni ljudje prestopajo h katoliški cerkvi, in trdi, da katoličanstvo je zdaj le še vera bogatinov, ne pa revežev. Nerazumljivo je, pravi „Reform“, kako da mož Gladstoneve učenosti vpricho velikega katoliškega sveta, kjer je posebno velika množica še prav katoliška, zamore kaj tacega trditi. Ne bi mu bilo treba daleč se ozreti in moral bi se bil svoje fraze sramovati. Irci so v ogromni ve-

Podlistek.

Misijonar in prostozidar.

Resnična dogodba.

(Po nemškem poslovenil A. P—i.)

(Dalje.)

Smrti zapadli poklekne k mojemu stolu.

Oči povzdignem in z neko gorečnostjo in otožnostjo, kakor nikdar poprej, molim nad nesrečnežem: „Gospod naj bo v tvojem srcu in na tvojih ustnicah, da se spoveš prav in dostojno vseh svojih grehov!“

Skoro ura preteče, ko se obrne ključ rožljaje v ključavnici sobnih vrat in več mój trdo vstopi, da bi nepoznanega odpeljali. Ta si izprosi še pol ure, ker še ni dokončal svoje spovedi. Odrekajo mu, kazaje na uro, ki kaže ravno eno po polnoči. Eden izmed mój ga že zgrabi za ramo in ga hoče siloma odvreči. Obsojeni se sklicuje na zagotovilo svojih tovarišev, da mu bodo prosto voljo pustili v oziru dušnega izveličanja in jaz zedinjam najsrčnejše prošnje z njegovimi. Grozneži mu dovolijo še

dvajset minut ter odidejo. Med tem konča grešnik svojo spoved. V najglobokejši skrušenosti in z največim zadostenjem, da se je z Bogom spravil, prejme duhovnikovo odvezo. Hvaležno mu poljubi roko, na katero kane skrita solza.

V svoje veliko pomilovanje mu nisem mogel podeliti svetega obhajila, za kar bi imel oblast le njegov župnik. In če mi bi bil ta tudi dovolil, tajni zavezniki mi ne bi bili časa dopustili. Zato dam obsojenemu v srebrni škatljici svetinjo svetega križa, katero sem vedno pri sebi nosil kot dragoceno blago, in ga opominjam, da naj popolno zaupanje ima do Njega, ki je opral grehe vsega sveta na sramotnem lesu in še umiraje odpustil desnemu razbojniku. Z gorečnostjo pritisne krišček na ustnice ter ga potem skrije na prsih pod obleko.

Na to ga vprašam, če ima sicer še kaj vrediti ali meni naročiti. Prosi me, da bi njegovo srčno ljubljeno pobožno soprugo in njegovi dve pobožni hčeri, katerih ena je nuna postala in v samostanu „du sacre coeur“ veliko molila za svojega zabredlega očeta, prijazno

pozdravil in jim sporočil tolažilno zagotovilo, da je z Bogom spravljen končal svoje življenje.

„Ali vaši domači — odvrnem jaz — bodo dvomili nad resničnostjo mojih poročil, če jim ne morem spričati gotovega dokaza mojega pogovora z vami. Blagovolite toraj nekoliko vrstic napisati v mojo listnico, da se lahko poverim z vašo pisavo!“

On vzame mojo listnico ter napiše na zadnjo stran s svinčnikom:

„Draga Klotilda!

Slovó jemaje od tega sveta Te prosim odpuščenja zavoljo velike tuge in bridkosti, katero Ti bo prouzročila moja nenaturna smrt. Pozdravi moja ljuba, pobožna otroka in tolaži Sebe in nji z zagotovitom, da umrjem spravljen z Bogom in Vas tam gori zopet upam videti. Molite pridno za mojo ubogo dušo!

Tvoj Feodor.“

Z dolžnim poklonom mi dá gospod, čegar stan in ime sem zdaj spoznal, pisnico nazaj, prosé me, da bi mu še bolj vtrjeval tolažbo in srčnost. Komaj spregovorim nekaj besedi, od-

čini prav katoliški, celi svet pa vé, in se je ravno Gladstone sam v svoji vradni denarni delavnosti prepričal, da Irci niso bogati. Ali morda svojo trditev opira na najnižje ljudstvo, ki je na Angleškem jako številno, pa ni niti katoliško niti anglikansko, ampak se uklanja naukom socijalizma, materijalizma, animalizma!

Gladstoneova brošurica je na Angleškem povzročila živahno gibanje. A to gibanje katoliški cerkvi ne bode škodovalo, marveč ji bode še koristilo. Nasprotniki njeni sicer trdijo, da Gladstone, ki je poprej pospeševal katoličanstvo, je zdaj postal njegov nasprotnik in ga bode spodkopaval, pa njegova knjižica katoliškega gibanja ne bo zadušila, ono se bode marveč čedalje bolj razprostiralo in katoliškemu prepričanju k zmagi pripomoglo.

Politični pregled.

V Ljubljani 30. novembra.

Avstrijske dežele.

Ministerska kriza takraj in ukraj Litave še vedno odmeva po vsih časnikih. Nekteri vradni listi sicer dunajsko ministersko krizo skušajo tajiti in se kažejo polni upanja, a strah se jim bere na obrazu in podobni so človeku, ki potuje skoz temno goščo in v strahu pred napadom žvižga ter se pogumnega dela.

Tudi državni zbor se je jel krusiti in poslanci so se razkropili v 6 strank, katerih vsaka ima svoj lasten klub. Gosposka zbornica je v seji 28. t. m. obravnavala konzularsko in zapuščninsko pogodbo z Italijo, zbornica poslancev pa je končala razpravo delniške postave izvemši §. 12.

Vnanje države.

„Augsb. Allg. Ztg.“ še zmerom trdi, da so na **Ruskem** zasledili veliko zarotbo, ktere namen je bil umoriti cara, carsko rodovino in plemstvo, razdeliti premoženje in razširjati socijal-demokratska načela. Zarotniki so večidel obožani plemenitaši, učitelji in nezreli gimnazijski in vseučiliški dijaki. — Govorilo se je, da Ruska pripozna Serranovo vlado, pa „Narod“ piše, da bode toliko časa še čakala, dokler Španjska sama ne določi svoje vlade.

Turška pomnožuje svojo vojno v Bosni, Hercegovini in sploh ob severni meji. Število vojakov v teh krajih bode zna-

šalo 30.000 mož, 16.000 pod- in 1220 častnikov.

Na Španjskem Karlisti zopet napredujejo. Po odhodu Lasenovem so zopet prišli v trdnjavo Irun, vzeli kolodvor in zopet začeli streljati v mesto. Republikanci jim tedaj ne morejo kaj in zato so se začeli tolažiti s tem, da med karlističnimi poveljniki je velika nesloga in prepir. Pa naj se potolažijo, nad preprirom poveljnikov karlistična reč ne bode propadla.

V Rumunski zbornici je knez Karol posebno povdarjal postavo o novih vojaških preuredbah. Med vladinimi predlogi je tudi preuredba porotnih sodnij in civilnega sodnijskega reda. Železnice donasajo več dohodkov, kakor se je pričakovalo.

Izvirni dopisi.

V Ljubljani, 30. novembra. (Tagblatt in kranjska kupčijska zbornica.)

Kakor angleški „buldog“ najhudebnejše sorte se je zagrizel „Tagblatt“ v kranjsko kupčijsko in obrtnijsko zbornico, zviija in stresa jo, kakor da bi hotel zadnjo iskrico življenja stresti iz nje. Komaj se je oddahnil po zadnjih treh člankih, s katerimi ji je vse drobovje preril in dokazal, da je skozi in zkozi gnjila, ker ni bila nemčurska, že se je zopet v petek zaletel nad njo ter jo še le v soboto spustil. Člankom se že, ako jih le površno pogledaš, vidi, da jih je pisal kak jurček, ki ima toliko pojma o trgovinskih in obrtnijskih rečeh, kolikor kmečki pastir o zvezdoslovji ali logaritmih; zato ni mogoče zavračati tega „učenjaka“ in modrijana na tem polji, kajti s slepcem ne moreš govoriti o umetnosti tega ali onega kipa, z gluhim ne o glasbi. Saj pa ta „pisec“ itd. sam kmalu pusti sprehajanje po tem neznanem mu polju ter preskoči na drugo, iz ktereга zgrabi zbornico zaradi njenega narodnega značaja.

Aha, tu je zajec! Kupčijska zbornica ni bila za nič, ker ni bila nemškutarska. Da bi bila taka, potem bi jo „Tagblatt“ v zvezde koval, če bi bila tudi — ljubljanskemu mestnemu starešinstvu enaka, ali bi spala kar po tri leta skup. Pa ne toliko zbornica sama, kolikor njena poslanca v deželnem zboru, ki odločujeta zdaj večino deželnega odbora, sta grintovemu „Tagblatu“ na poti, to se ježi skoz cele članke. Ker pa teh dveh zmerjati

prav ne gre, se mora „Tagblatt“ znositi nad tistimi, ki ju volijo. Zakaj ni „Tagblattovemu“ zagrizencu delovanje zbornice všeč? Zato, ker je narodna. Zakaj volilni zapisniki niso v redu? Zato, ker je ogromna večina volilcev slovenska. Da bi bili voljeni nemškutarji, potem bi „Tagblatt“ hudoval se nad vit. Vesteneckom, da se predrzne nasvete staviti, kakoršne je stavil pri zadnjem posvetovanji volilne komisije. Zakaj so se „Tagblattu“ volitve nepostavno vršile? Zato, ker so bili voljeni Slovenci. Da bi bili voljeni nemškutarji, o potem bi „Tagblatt“ nič ne njergal, če bi se prav tako godilo, kakor se je n. pr. že večkrat v Ljubljani pri mestnih, deželno- in državnozborskih volitvah godilo.

„Tagblatt“ je v tem podoben tistemu županu, ki je bil tožen po sosedu, ker mu je rekel „lump.“ Ko sodnik praša župana, zakaj mu je tako rekel in ali mu more to dokazati, odgovori župan: „Čemu dokazati? Jaz ne morem trpeti nobenega lumpa. Tega človeka pa tudi ne morem trpeti, tedaj je tudi on lump. Drugih dokazov ni treba.“

Takih „dokazov“ nahaja v „Tagblattovem“ članku na kupe, nekteri so še bolj kruljevi. „Tagblatt“ pa gre še dalje. Če bi kupčijsko zbornico kazal svetu, kakor je res bila, bi se strašno blamiral. Tedaj jo najprej počrni, raztrga, razmrši, potem pa jo postavi pred svet in kriči: „Poglejte, taka je kranjska kupčijska zbornica! Ali ni res škandalozna?“

Z dokazi mu gré kakor smo prej omenili; imenuje jo „klerikalno“, a ne pove nobenega čina, s katerim bi se bila klerikalno pokazala; imenuje jo „nazadnjaško“ (reakcionarno) a zopet ne pove, v čem je šla nazaj; očita ji, da je pečala se z narodno politiko in zanemarjala svoje dolžnosti ter pozabila svojo nalogo, vendar ne oznani svetu, kaj je zamudila, kaj bi bila imela storiti, pa ni storila, kje in kdaj se je pečala z narodno politiko. To gre kar tako naprej, izmišljujejo se ji grehi, potem pa se zavoljo teh grehov pred svetom črni in grdi. Se vé, da je veliko zamudila, kar je v „Tagblattovih“ očeh greh, namreč demonstracije za liberalno politiko, za veliko Nemčijo ter za ponemčevanje naše dežele. To so grehi, zaradi katerih ji „Tagblatt“ druge naklada, a zavoljo teh grehov se pač lahko odgovarja.

Če bi postala naenkrat nemčurska, prepričani smo, da jo „Tagblatt“ že naprej razglasi za nezmotljivo, dokler bo pa narodna

pró se vrata, štirje možje stopijo k obsojenemu, da bi ga odpeljali. Jaz pa se vstopim predenj, odrivam proč silneže z rokama, prosim in rotim jih, naj prizanesó življenju goreče ljubljene soproga in visokospoštovanega očeta, naj svojih rók ne oskrunijo s krvijo. Krohotaje me zaničujejo in sunejo z železotrdimi rokami nazaj, da se opotečem. Svoje življenje ponudim za obsojenega in prosim tako goreče, da sem menil, skale bi se dale omečiti. Brca mi je bila v odgovor. Že so zvezali nesrečno žrtvo in peljali na morišče. Odhajaje zakliče mi ubogi še bolestne besede: „Zdravi ostanite, častiti oče, Bog vam plati, kar ste meni storili! Spominjajte se tudi mene pri svetih daritvah in molitvah!“

V globočini srca pretresen zrem srpo za njim, dokler se vrata sobina ne zapró. Zamolklo pojemajo koraki po hodiščih. Na kolenih klečé, obraz zakrivši z obema rokama, molim s tresočimi ustnicami in z živo gorečnostjo k Bogu za milost nesrečnemu, kateri ni več našel milosti pri ljudeh.

Kar sem trpel v tisti uri, znano je le

Vsevedočemu. Tigre in parde čul sem rjoveti v palmovih logih in skalnih soteskah etijopijskih, strašni krokodili odpirali so proti meni svoja mnogozobna žrela, zviijajoče se velikanske kače pretile so me požreti, divji zamorci darfurski in vadajski položili so več ko enkrat ostrupeno pušico na lok, da bi jo sprožili na-me; toda divjost vseh gorostasov v prirodi in najsurovejših ljudstev zemskega kroga daleč presega peklena zlobnost, nečloveška groznost in brezobzirna trdost onih tajnih družb, ki imajo v ustih velikokrat zlorabljeno besedo človečnost, bratovsko ljubav, svobodo in enakost, bljujejo pa strup in žolč in delajo spletke zoper one, ktere bi morali spoznati za brate in jih ljubiti, ki tajno in očitno glojejo in drmajó na temeljih cerkve in države, da bi sozidali na razvalinah vernega in družinskega življenja nov Babel.

Tisuč misel me spreletuje. Zdaj so pri Bogu, zdaj pri umirajoči žrtvi, zdaj zrem plaho krog sebe, zdi se mi, kot da bi strupeni gadje vreli iz tal, zdaj zopet poslušam, ako ne bi pridonel na ušesa bolestni krik, ali se gori

odzivalo grgranje umirajočega. Vse je tiho, tiho kakor v grobu. Bister znoj mi kaplja od čela, kot da bi bil sam živ pokopan. Kako dolgo sem bil v tem mučnem stanu, ne morem povedati.

Čuj! ni bil to šum? Da, prihaja bliže in bliže, koraki so! Zapah odskoči, vrata se odpró, in jaz vidim strašne možé osvete zopet pred seboj. Niso li temne proge na njihovih rokah? Ha, krv je — bratovska krv! Zdaj pride pač vrsta na-te, brezorožnega svečenika!

Sam od sebe pomolim roke tje, da bi jih zvezali, a ne zvežejo jih, temveč mi zatisnejo oči, peljejo me po raznih hodiščih, po stopnjicah gori in doli, kakor popred. V nekterih sobah duhti po raznih vonjavah, v drugih me obveje leden vzduh in zatuhlina, tako, da drgečem do mozga. Slednjič mi odvežejo oči. Znajdem se v sijajno razsvetljeni dvorani. Krasni lestenci (Kronleuchter) visé na vložnem, z zlato štukaturo ozaljšanem stropu, lično polirano pohišje stoji okrog, zobčnate zaveze zakrivajo v bogatih gubah dolblino visokih oken. Okna sama so trdno zaprta z oboknicami.

— in to, upamo, bo še dolgo v kljub nasprot-
nih nakanov — se v očeh „Tagblatta“ ne bo
nikdar poboljšala. Kaj pomaga, če za obrtnijo,
trgovstvo in deželo še toliko koristnega stori,
če pa ni nemškutarska!

Iz Štajarskega, 28. novembra. (V
pojasnilo). Dopisovalca Vašega iz Ljuto-
mera, ki govori v listu čislana „Slovenca“
št. 134 na zadnji strani o razpisani dobri
fari ljutomerski, in pravično željo izreka, da
bi kje dobili le dobrega in narodnega župnika,
— a ne zopet kakovega feldkaplana, se mi
potrebno zdi opomniti, da niso ravno vsi feld-
kaplani (vojaški duhovni se pa službeno več
ne zovejo feldkaplani) protinarodnega duha, in
da ima ravno labodska škofija take feldka-
plane, ki so zvesti sinovi slovenske svoje do-
movine. Oni so družbeniki slovenskih in dru-
gih slovanskih časopisev, so članovi „Matice“,
„Čitalnic“ i. t. d., samo političnih društev se
ne smejo vdeleževati.

Ako je morebiti ravno eden taki bivši
feldkaplan „nemškutar“, niso pa vsi taki. Ne
smete vse v eno torbo metati, zakaj sicer bi
se mislilo, da ste Vi, gosp. dopisovalec Ljuto-
merski, nekoliko strasten.

Nadejam se pa, da bodo Ljutomeri go-
tovo v vsakem obziru jako zadovoljni z nekim
gospodom, ako on dobi faro ljutomersko.

Domače novice.

Ljubljana, 1. decembra.

(Občni zbor „Narodne tiskarne“) je zbo-
roval včeraj, 29. novembra, zastopanih je bilo
167 delnic in sklenilo se je: mariborsko ti-
skarno z 8. novembrom t. l. prodati g. Pajku
za 12000 gl., ker boljše ponudbe ni bilo in ker
se dolg na menjice z 15.000 gl. mora plačati.
Ugovarjali so sicer izmed nazočih delničarjev
g. dr. Poklukar, g. Zupan in drugi, zakaj od-
bor ne predloži bilance, da bi se moglo pre-
soditi, koliko nese ta za blizo 25.000 gl. ku-
pljena ljubljanska tiskarna, — zakaj odbor še
ni sklenil računov v kljub odločenemu sklepu
vlanskega občnega zbora. — V opravnih odbor
so se volili novi odborniki gg. M. Kočeva r,
Jos, Nollu in Žvanut.

Zarad „Slovenskega naroda“ se je po
precej razburjeni debati, v kateri se je konšta-
tiralo, data časnik družbi okoli 2800 gl. letne
zgube prizadeva, po večini glasov sklenilo, da
naj vendar še ostane dnevnik.

Na mizah, pogrnenih s slikopolnim damastom
hobotijo s polnimi krožniki peciva, južnega
sadja in vsakojakimi sladkarijami, nad plame-
nom spirita hlapé iz srebrnih vrčev blagovonji
pravega kineškega čaja, nebrojne steklenice
razne oblike in boje in dvornost dajó tu slutiti
lukulična vživanja. — Mnogo gospodov in gos-
pá prihaja in odhaja. Ti izvolijo pri mizi
okrepčav, drugi se pogovarjajo v kakem kotu;
tu se jih kôpa živo zabavlja, tam zopet se
vidi samec vtopljen v razmišljanja. Nekaj
bohotno napravljenih gospá pride z gospodi k
meni ter tiščé v mene, naj se poslužim okrep-
čevanj, a jaz ne uslišim vsih morajočih prošenj
z izgovorom, da hočem v jutro še maševati
ter da je ura že dve popolnoči. V resnici pa
se nisem mogel ubraniti teživnega suma: strup
in bodalo sta pač brat in sestra.

Potem me več ne siiiijo. Ko se pa priprav-
ljam na odhod iz te neznanske tovaršije, pri-
družijo se mi neki gospodje, pa ne prejšnji,
peljejo me več stopnjic navzdol, mi zavežejo
zopet oči in me posadé v pripravljen voz.

(Konec prih.)

Opozicija se pri tej točki ni skoraj nič
vdeležila debate, ker ni hotla napraviti škan-
dala, kakoršnega je predsednik dr. Ahačič po
svojem že pri družih občnih zborih ljubljennem
breztaktnem besedovanji hotel provocirati. —

Opozicija je temu vedenju nasprot to pot
molčala le za to, da bi se začeto pomirjenje
med narodnima strankama ne trgalo — in da
bi škandal že tako hudo zavozenemu podvzetju
še večje škode ne prizadel.

(Nekaj za prijatle šole in banke Slovenije.)
Neki gospod, ki ne more doplačati svojih 10
delnic banke Slovenije, bi jih rad komu prodal,
ki bi zamogel doplačati jih. Znesek, kterega
za nje dobi, je namenjen za zidanje neke šole
v rojstni soseski omenjenega gospoda, kjer še
nimajo šole in otroci zarad velike oddaljeno-
sti tudi ne morejo v bližnjo šolo hoditi. Jako
bi se vstreglo tudi nekemu drugemu gospodu,
ki je bil s prihranjenimi denarji nakupil si
delnic banke „Slovenije“, pa jih zarad silno
pičlih svojih dohodkov zdaj ne more doplačati,
če bi kdo hotel prevzeti doplačilo in z ome-
njenim gospodom delnice morda deliti. Znano
je namreč, da nedoplačane delnice pridejo ob
veljavo, kar bi bilo za dotičnega gospoda jako
britek vdarec. Ker je po zagotovilu gospodov,
ki imajo z banko opraviti, upati, da se bode
banka kmalo zopet opomogla, bi se tisti, ki bi
hotel omenjene delnice prevzeti, ravno veliko
ne tvegali. Več in natančneje o tem se izvé pri
vredništvu „Slovenca“.

(Skromno pitanje dotičnemu šolskemu svetu).
Jeli res, kar se pripoveduje, da je po kmetih
sploh znanega kramarja v špitalskih ulicah Fr.
Orešek (v gimnazijskem letniku sicer Oreschek)
sedmošolec slovenščine oprostil se tako, da se
je ne uči niti v slovenskem niti v nemškosl-
venskem razredu, in po kateri pravici? Morda
je vzrok temu, da se dijak — Orescheg —
priučil bolje jezika nemškega, kterega doslej
kakor njegov nemški profesor sam priznava,
pač še ne zna, ali mar to, da se prekojudov-
sko ob nedeljah in praznicah liberalno odpira
štacuna?

(Popravek) k dopisu iz Šentvida št.
138 in k „Poslanemu“ št. 140 v „Slovenca“
Beri „krajni“ namesto „okrajni“ nadzornik
in izpusti, kar je rečeno o „plači“ in „patron-
stvu Schulzeitunge“, ker pomota je bila v
osebi in spis ni zadeval „okrajnega šol. nad-
zornika“, ampak njegovega brata viteza An-
tona Gariboldi-a iz Šiške. Krajni šolski
svet je bil res večkrat sklican (ali od pl. Gari-
boldi-a, ali od družih svetovalcev) pa vitez
Gariboldi je pošiljal naznanilo, da ne more
priti. —

(Za dobrotnike.) Jože Vrtnik, 36 let star
delavec, je 26. nov., ko je v neki hiši drva
žagal, bil zadet po mrtvoudu ter se je mrtev
na tla zgrudil. Zapustil je 6 nepreskrbljenih
otrok in vdovo v največi revščini. To vdovo
priporočamo usmiljenim dobrotnikom. Stanuje
v Kurji vasi št. 37 v mrzli sobi, ki se ne dá
kuriti.

(Darila.) Njih veličanstvo cesarica je po-
delila Elizabetini bolnišnici za otroke 100 gl.

(„Beseda“), ki je bila soboto na korist
bolnega skladatelja Tovačovskega v čitalnici,
je bila zelo obiskana in dosegla je dvojni namen:
zabavni in dobrodelni v vsakem obziru. Godba
in petje izzvrstno, loterija lepa, bilo je čez 60
dobitkov po dobrotnikih darovanih in tako bo
došel primerno lep znesek bolnemu umetniku,
čegar troje pesmi je bilo na programu. Či-
talniški moški zbor pod vodstvom g. V. Valente
se je posebno odlikoval. Vsi dohodki znašajo
144 gl. 85. kr.

(Porotne sodbe) so se v Ljubljani začele
zopet včeraj, 30. nov.

(Slovensko gledišče). V Sredo 2. t. m. bo
slovesna predstava v spomin rojstnega dne
Preširnovega. Gospodična Podkrajškova bo
govorila prolog, potem se bo igralo prvokrat
„Trnje in lovor“, drama v 2 dejanjih in ope-
reta „Deklica Elizondska“, ki je polna prav-
ličnih in prijetnih melodij. Zarad vsega tega
se je nadjati polnih prostorov.

(Nesreča). Na kolodvoru Rudolfove (go-
renjske) železnice je pretekli petek 11 let stari
sin postajnega načelnika prišel pod vozove,
kteri so mu odtrgali obe nogi. Nesrečneža so
prenesli v bolnišnico, kjer so mu nogi odža-
gali. Ali to ga ni rešilo smrti, umrl je v ne-
deljo po strašnih bolečinah.

(Ustrelil) se je 29. t. m. pod Rožnikom
neki artilerijski vojak.

(Povožil) je 29. t. m. zvečer pred fran-
čiškani navaden komfortabler nekega človeka
in hudo ga poškodoval, potem pa se hitro od-
peljal. Strogo bi se moralo vsem voznikom
zapovedati, da naj po mestu, zlasti po bolj
nevarnih krajih in ozkih ulicah, počasi vozijo.

Razne reči.

— Razpisane so službe učitelj-
ske, v Gorjah (400 gl. l. pl.), v Zaspem
(400 gl.), na Vrhniki novo ustanovljena služba
II. učitelja (450 gl.), v Dolenjivasi pri
Ribnici (500 gl.) Prošnje se pošiljajo dotičnim
okrajnim šolskim svetom. Pri prošnjah za Do-
lenjovas bodo posebno ozir jemali na orglanja
zmožne prosilce.

— Spremembe v Lavantinski ško-
fiji. Č. g. Vraz Jožef starj. je imenovan za
kurata pri Materi Božji v Puščavi in č. gosp.
Sever Jožef za kurata v Podgorju. — Pre-
stavljen je g. kaplan: Galun Juri v š. Peter
v Medved. selu.

— Nova telegrafska postaja se je
odprla 27. nov. v Radečah na Dolenjskem.

— Konfisciran je bil zadnji list v
Gorici izhajajočega „Glasa“ menda zarad ne-
kega izvirnega dopisa iz Solkana.

— Praška „Politik“ je bila pretekli
teden trikrat konfiscirana.

— K smrti obsojen je bil 23. t. m.
od Olomuške porotne sodnije neki Leopold
Freud, ki je zavratno umoril v železniškem
vozu nekega popotnika. Komaj je bila sodba
sklenjena, moral je sodnik iti v neko vas pri
Olomucu, kjer je neki kmet s pestmi ubil
svojo ženo.

— Miši so po noči med 20. in 21. t. m.
nekemu posestniku na Dunaju sklestile za
1500 gl. bankovcev, ktere je imel v predalč-
niku shranjene.

— Izpred celjske sodnije. Pretekli
tjeden so se vršile porotniške obravnave in so
bili obsojeni: Tajčar Julijana, tožena zarad
umora svojega otroka, bila je le kriva spo-
znana prikrivanja svojega poroda in obsojena
v 3mesečni zapor. — Haložnjak J. in Muršec
Kat. zarad tatvine v 6letno ječo; Vavhnik Jak.
zarad pokaženja upnih papirjev na 14 dni za-
pora; Knez Vink. je bil nekriv spoznan; Krh-
lenko A. zarad tatvine v 8letno ječo; Strah
Jož. zarad oskrunbe v 2letno ječo; Jazbec Jan.
zarad tatvine v 7letno ječo z enkratnim tem-
nim zaporom vsak mesec; Hanžekovič Mat.
zarad ropa v 3letno težko ječo z mesečnim
postom. („Gosp.“)

— Ubogi Bismark — nikjer več
varen. Ni dosti, da preganjajo Bismarka sem
ter tje in napadajo, da mu „uzmajó“ držav-

nemu kancelarju državne pisarije; tako drzni so ljudje, da mu iz pisanj, kar imajo v sebi, izmikajo že, kdar še komaj prihajajo na dan — na papir. Nedavno je v Berlinu v državnem zboru med gledalci pokaran bil gospod, kateri je z velikim glediškim kukalom skušal brati korespondencijo, katero je Bismark še le sestavljal na svojem prostoru.

— Pomiloščenje. Neki Freismuth, ki je bil umoril svojo 24letno ženo in skušal umoriti tudi kaplana Stögerja ter od porotne sodnije Celjske bil k smrti obsojen, je na prošnjo g. kaplana Stögerja od cesarja pomiloščen in smrtna kazen spremenjena mu v 15letno ječo.

— Minister obsojen. Nekdanji Napoleonov minister Clement Duvernois je bil zarad zlorabljenega zaupanja in golufije v zadevah „Banque Territoriale d'Espagne“ 25. t. m. na dve leti v težko ječo in 500 frankov denarne globe obsojen. Tudi njegovi sodeložniki so bili obsojeni.

— Kraljeva beseda. Kralja Karola III. španjskega je vprašal patrijarh Indijski, predno ga je za smrt prevedil, če odpušča svojim sovražnikom. Kaj menite, rekel je kralj, da sem čakal do zadnjega trenutka odpustiti svojim sovražnikom? Kadar so me razžalili, takrat sem jim odpustil.

— Dobro zadel. Friderik Veliki, kralj pruski, in brat njegov, princ Henrik, sta obiskala samostan. Gvardijan hoteč porabiti lepo priliko prosi kralja, naj dovoli sprejem dveh novincev. Kralj je bil ravno pri volji in je dovolil prošnjo; pristavil pa je: „A volil bodem jaz sam in poslal vam bom dva kandidata v samostan, s kterima bodete zadovoljni.“ Gvardijan se je zahvalil za visoko milost; kralj pa je rekel po angleški svojemu bratu, da bi ga uni ne razumel: „Lépo bom napravil samostanu, s katero menda ne bodo nezadovoljni; mesto dveh novincev poslal bom dva dobro rejena vola.“ Ali oče gvardijan je razumel angleški, pa ni pokazal; rekel je le priklonjivaje se: „Ker bo vaše Veličanstvo samo dva kandidata v samostan poslalo, imenovali bomo prvega vašemu Veličanstvu v čast Friderika, drugega pa njih Visokosti princu Henrika.“ Kralj in princ sta se glasno zasmejela in gvardijan si je smel novincev sam izbrati.

— Kaput. Leta 1809. so prišli štirje francoski vojaki, ki so bili zaostali za svojimi, na neko samotno kmetijo. Smelo so zahtevali, kolikor so znali jezik, kterega je govoril gospodar, marsikaj: „Dobro jesti, dobro piti, dobro spati, če ne, kaput. (Z besedo „kaput“ so hoteli reči, da ga bodo umorili, ako ne pripravi vsega, kar so zahtevali; beseda ta se pa tudi rabi v pomenu: „kratka suknja.“) „Žena“, pravi kmet, „to so hudi ljudje; hočejo, dobro jed, pijačo, postelje, povrh pa še kapute. Ti skuhaj in pripravi kaj, jaz pa grem h krojaču v vas, če ima kaj narejenih kaputov.“ Krojač mu obljubi prinesiti jutri suknje; kmet pa vrnivši sa najde goste ravno pri jedi, in da bi jih ohranil pri bolji volji, reče: „Gospodje danes dobro jesti, piti in spati, jutri pa vsi štirje kaput!“ Komaj je bil zgovoril, vderó jo Francozje, kakor bi gorelo za njimi. Kmet pa je bil ves začuden, da so gostje tako čudno sprejeli njegovo prijetno novico.

Poslano.

Slavnemu vredništvu časopisa „Slovenec“

v

Ljubljani.

Na podlagi § 19. postave od 17. decembra 1862 drž. zak. št. 6 od leta 1863 se vsled

Izdajatelj in za vredništvo odgovoren: F. Pevec.

sklepa, storjenega v včerajšnji seji, prosi za sprejembo sledeče poprave uvodnega členska številke 136.

C. kr. volitna komisija trgovsko-obrtniške zbornice.

V Ljubljani 28. novembra 1874.

C. kr. volitni komisar kot prvosednik:
Vesteneck.

Poprava:

Neresnično je, da se je od kterega komisijskega uda — bodi si v polni ali pododborni seji — spodbijala volitna pravica v obrtniškem odseku le enemu krčmarju (oštirju) ali žganjarju; tem več se je volitna pravica vsem krčmarjem in žganjarjem priznala že v I. seji 12. t. m. za tako, ki se sama po sebi razume.

Tako isto nij res — kar se je časniku poljubilo sploh izreči — da se je kramarjem spodbijala volitna pravica, kakor se bo to dalo razviditi iz volitnih imenikov, kateri se bodo v enih dneh razpotožili v javni pogled.

Na podlagi § 4. volilnega reda se samo tisti kramarji niso vzeli iz pridobinskih kazal cele dežele v volitne imenike, ki plačujejo manj davka, nego 8 gl. 40 kr., in se vrh tega ne pečajo s kako drugo obrtnijo, katera jim daje volitno pravico.

C. kr. volitna komisija trgovsko-obrtniške zbornice.

V Ljubljani 28. novembra 1874.

Umrli so:

26. nov. Jože Vrtnik, delavec, 35 l., za mrtvoudom.

27. nov. Franciška Možic, postrežčka hči, 10 l., za vnetjem vratu. — Marija Ciber, beračica 76 l., za razlivom v pljučah.

28. nov. Matija Erjavec, kramar, 45 l., za spridenjem krvi. — Rudolf Zacher, sin postajnega načelnika, 11 l., na železnici povožen. — Jože Wimmer, čevljarjev otrok, 4 $\frac{2}{3}$ l., za mrzlico.

29. nov. France Kovač, ubožec, 26. l., za vnetjem hrbtanca. — Miha Kornič, kaznilničnega nadzornika otrok, 2 l., za kozami ali davico.

Eksekutivne dražbe.

7. decem. 2. Janez Švigel-novo iz Senožeč (1436 gl.), — 2. Fr. Mohorčič-evo iz Senožeč (2155 gl.), obe v Senožečah. — 3. Mih. Petrič-evo iz Češnic v Kranju.

9. decem. 3. J. Novak-ovo iz Plašince (1170 gl.) v Senožečah. — 3. And. Čuk-ovo iz Lana (1508 gl.) v Idriji. — 3. Jere Močnik-ove iz Ihana v Kamniku. — 3. Jan. Mohorčič-evo iz Mal. Ubeljskega (1890 gl.) v Senožečah. — 2. Janez Dolenč-evo iz Postojne (1370 gl.), — 2. Jernej Stega-ovo iz Orehovega (870 gl.), obe v Postojni. — 2. Valentin Ček-ovo iz Senožeč (540 gl.) v Senožečah. — 2. Tom. Oblak-ovo (420 gl.) na Vrhniki. — 1. Lukež Poderžaj-evo iz zgornjih Dupelj (2902 gl.) v Ljubljani. — 3. Janez Müller-jevo iz Terboj (1083 gl.) v Kranju. — 1. Barbe Jaklič-eve iz Zveršak (60 gl.) v Metliki.

10. decem. 3. Mat. Kobav-ovo iz Planine v Ipavi. — 1. Jan. Pilner-jevo iz Zagrada (1909 gl.) v Mokronogu. — 1. France Vovk-ovo iz Hrastovega dola (1847 gl.) v Zatični. — 1 J. Stupar-jevo iz Zapog (2520 gl.) v Kranju.

Telegrafične denarne cene

28. novembra.

Papirna renta 69.15. — Srebrna renta 74.50. — 1860letno državno posojilo 108.50. — Bankine akcije 995 — Kreditne akcije 232.50. — London 110.40. — Srebro 105.10. — Ces. kr. cekini —. — Napoleon 8.89.

Denarstvene cene.

24. novembra.

	Denar.	Blago.
Državni fond.		
5% avstrijska papirna renta	69.70	69.80
5% renta v srebru	74.55	74.65
Srečke (lozi) 1854. l.	103.—	103.50
„ „ 1860. l., celi	109.—	109.25
„ „ 1860. l., petinke	113.75	114.25
Premijski listi 1864. l.	138.25	138.50
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	93.50	94.—
Kranjske, koroške in primorske po 5%	86.50	—.—
Ogerske po 5%	78.10	78.60
Hrvaške in slavonske po 5%	79.75	80.15
Sedmogradske po 5%	74.75	75.25
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	996	998
Unionske banke	113.75	114.—
Kreditne akcije	232.75	233.—
Nižoavstr. eskomptne družbe	930.—	940.—
Anglo-avstr. banke	138.50	139.—
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	168.—	168.15
Tržaške „ 100 „ k. d.	107.—	107.50
„ „ 50 „ „	52.—	51.—
Budenske „ 40 gl. a. v.	25.—	25.50
Salmove „ 40 „ „	32.—	33.—
Palfi-jeve „ 40 „ „	24.—	25.—
Clary-jeve „ 40 „ „	26.25	26.50
St. Genois „ 40 „ „	25.50	26.50
Windischgrätz-ove „ 20 „ „	22.—	23.50
Waldstein-ove „ 40 „ „	22.50	23.50
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.24	5.25
Napoleonsdor	8.90 $\frac{1}{2}$	8.91
Srebro	105.25	105.40

Gabriel Piccoli, lekar „pri angelju“ v Ljubljani, dunajska cesta, (32—14)

priporoča slav. p. n. občinstvu sledeče uže občno znane zdravniške droge:

Anatherinova ustna voda in zobni prah.

Od vsake zobne in ustne bolezni obvaruje vsakdanje rabljenje moje ustne vode in mojega zobnega prahu. kajti ta dva produkta služita osobito za to, da se ojači zobno meso, da se odpravi gobasto zobno meso, da se hrani zdravi duh sape in naravna barva zob, da se zavarujejo pred kostnim jedanjem. pred zobnim kamenom, ki je zobni glazuri tako nevaren. **Cena flaše ustne vode 60 kr., škatlja zobnega prahu 40 kr.**

Izleček iz Chine in Coke.

Najboljši dozaj znani želodčni likér; pospeši cirkulacijo, olajša prebavljivost, in poda različnim organom in členom novo moč in novo življenje. **Cena flaše 80 kr.**

Nezmotljivo sredstvo proti mrzlici,

gotovo zdravilo proti vsaki prenehalni bolezni. Vspeh mojega zdravila je pa izkušena istina, in vsak bolnik, ki bo sam na sebi to zdravilo poskušal, se bode vesel prepričal, da je najkrepkejše in najgotovejše sredstvo zoper mrzlico med vsemi dozaj znanimi. **Flaša velja 80 kr.**

Pravo norveško dorševo jetrno olje,

naravnost iz Bergena v Norvegiji naročeno. Posebno se rabi to dorševo olje proti revmatičnim bolečinam, protinu, pred vsem pa proti škrofeljnom proti sušici, kroničnim izpuščajem na koži in nervoznim bolečinam. **Cena originalne flaše 80 kr.**

Pravi Seidlitzev prah,

1 tucat škatlic 7 gold, posamne 80 kr.

Pravo borovniško žganje s soljo,

1 flaša 50 kr.

Pagliano-sirup

iz Florence, 1 flaša 1 gold.

Voda lancasterske lilije

(Lancaster's Lily-Water.) Ta voda dá koži nenadejano belost in mehkost, jo obvaruje prezgodnjih gub ter naredi, da vido- ma zginejo. Dalje se rabi, da se preženo pege in mozoli, in se ozdravi naglo poke, ktere se narede zaradi suše ali negladka. Z eno besedo, ta voda je pravi zaklad za toaleta, zarad česar jo po pravici vse dame, kterim je za lepoto mari, visoko cenijo in rabijo. **Cena flaše 1 gold.**

Naročila zunaj Ljubljane na zgoraj imenovane droge, kakor tudi na vsa druga zdravila se, če mogoče, v vračajočo pošto proti postnemu povzetju izvršujejo. Stroške za embalažo in ekspedicijo i. t. d. nagradijo gospodje komitenti.

Natisnili Blaznikovi dediči v Ljubljani.